

TELEGRAPFULU ROMANU

Nr 85. ANULU XVII.

Sabiui, in 26 Octombrie (7 Nov.) 1869.

Telegraful se face de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. Prenumerează se face în Sabiu la expediția loiei pe astăzi la c. r. postă, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediție. Pretinții prenumerează pentru Sabiu pe anul 5. B. v. și anul pe o jumătate de anu 3. B. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciale din Monarchie pe unu anu 8 fl. era pe jumătate de anu 4 fl. v. Pentru princ. și terii străine pe anu 18 pe 1/2 anu: 6 fl. v. Inscrisoare se platește pentru întreg ora cu 7. cr. sunu, pentru a doua ora cu 5. cr. și pentru a treia repetată cu 3. cr. v. a.

Evenimente politice.

In Boemiei suntu inca partidele espuse unile in contra cei-lalte. Partidul guvernamental a adus pre măsă dielei unu proiect de lege, in care se incercă a demonstra necesitatea de a tinea strinsu la legile sustatatoré de statu, că la o baza de dreptu publicu a imperiului si in specie a regatului Boemiei; aceea adresa 'si exprima mai departe sperantia, ca ori ce incercare de a se schimba constituutiunea sustatatoré, imperatulu nu va admite. Aceasta adresa se dice a fi emanata chiaru dela ministru de justitia Dr. Herbst, ca o balantia in contra pretensiunilor incoredate ale opositiunei nationale cehice.

Totu acum s'a asternut si la diet'a Galitiei unu proiect de adresa, in care se apelădă la corona, ca ei (Galitianii) tienu bucurosu la constituutiunea imperiului, numai sa i lase a face unile schimbări in aceea constituutiune, si sa nui silésca a primi o lege, la care densii n'au contribuitu.

In diet'a din Bucovina se facu in dilele trecute propunerea de a se inmultii ablegatii, ce au a se tramite la senatolu imperialu in Vien'a si de a se orendui tramiteraa loru prin alegeri directe. Comitetul referinte in acesta causa 'si dedu parerea pentru alegerea si mai departe prin dieta. Deputati romani, anume Nic. Vasilco, Andreviciu, si Petru, combatu propunerea atatu pentru inmultirea, cătu si pentru alegerea derépta a loru, carea venindu la votare si cadiu.

Din Dalmatia lipsesci scirile mai acurate despre cursu dileloru din urma. Perderile soldatilor se ascri mai cu séma numerului celu pré neinsemnatu alu loru fatia cu insurgenții, căci 18 batalioné, de care s'a scrisu ca operédia in Dalmatia, socotitu batalionulu cu putine mai susu de 300 soldati, abea facu la vr'o 6000 soldati, astăzi de aceea si acesta avura a susurta lipsa in proviantu. Ministru de resbelu a trebuitu sa le procure victualele din Ungaria.

Generalu-majorulu, cont. Auversperg este denuinit de comandante in contr'a insurgenților. Dupa sosirea acestui in Dalmatia, FML Wagner, care a operat pâna acum va merge la Zar'a, unde va concentră tota cîrm'a preste trebile Dalmatiei in mân'a sea. In 25 Oct. a emis Maj. Sea urmatore ordinatiune imperatésca, pre tempolu anomaliei acestei, pentru tienutulu Cattaro :

"Comandantului armatei in tienutulu Cattaro se da tota puterea executiva in administratiunea celor politice si politiane. Deci tote organele administratiunei publice, dimpreuna cu antistiente comunale voru si supose aceluia; elu are in ramurile numite de administratiune puterea unui siefu al tierii si pote luă mesuri, cari de altmintrea competo domai ministrului pentru aperarea tierii si siguranti'a publica.

In France a trecu 26 Oct., de care se vorbi multo prin jurnalistic'a, ca nu va trece fără sa aduca cu sine eruperea unei rescòle in Parisu. Temerea de armata, de care se ingrigi-se Napoleonu, se dice a fi impedeceatu acest's.

Aici in Sabiu se finira alegerile comunale si scaunale. Dintre liste a două partide, ce a circulat la alegatori, se dice a fi votatu pentru cele facute de sasii "vechi" unu nr. de 700 si pentru cele ale sasilor noi, 300. Cătu de nedreptu s'a purtat sasii vechi la compunerea acestor liste fatia cu români, marturisescu insusi unii dintre ei, cari mai au unu simtiu de dreptate : Ieta ce scrie "Hr. Ztg." din 3 Novembre in unu articolu, unde descerie cursulu alegerilor :

"Nedreptu si fără cuviinti'a s'a purtat sasii vechi către concetationii nostrii români, a căroru nu-

meru de alegatori se urea la 300, si prin urmare aru si meritatu mai multo considerat-une, decătu ca numai prin 3 individi sa fie reprezentati adeca prin Imberiusu, dnii Broto si Cristea. Nu prin exclusivismulu seculului de midilocu, ci prin o purtare binevoitoare si drépta către națiunile conlocuitore sa demonstreze sagii, ea 'si cunoscu missiunea, ușându-se in fruntea liberalismului si a progresului. —

Lasa, ca fiecare națiune sa se ingrijosca de conservarea propria; deru apoi o astfelu de tratare a românilor, care este egale cu totala eschidere a loru, numai este o manifestare a datorintei de propria conservare, ci unu ostacismu nerectificaveru, fără considerare, infumuratu si vatematoriu in contra națiunii române.

Români in Mercurea la alegerea de deputati, dietali s'a purtat cu multu mai dreptu si mai cu cuviintia decătu sasii vechi din Sabiu. Ca a rezultu liste "sasiloru celor vechi" cu o majoritate eclatanta, prelunga tota scaderile compunerei si cuprinsulu loru, astăzi nu se ascrie bunatatiile acestor liste, nici influenței compunatorilor acestor liste, ci numai temerei de sasi "noi", cari prin liste loru a produs o frica panica, ca aru esistă o legatura intre sasi noi, ungari si români, carea aru periclită majorisarea sasiloru vechi.

Unele scaderi ale listei de candidati facute din partea sasiloru vechi intr'unu modu esclusivu se simtu si se condemnă pôle, dară totusi se preferira de a se primi, decătu sa se espuna periculului de a urmă o impartire a voturilor si prin acest'a una reu alu sasiloru."

Diet'a Ungariei.

Siedint'a din 29 Oct. Presedinte: S. O. M. S. I. Ch. Secratariu: L. a. m. b. o. r. si B. u. j. a. n. o. v. i. c. s.; Prebanc'a ministrilor: H. o. r. v. á. t. h.

Dupa cetera si autenticarea protocolului siedintiei trecute, anuncia presedintele incursele. Mai multi membri predau diferite petitiuni.

Tote aceste petitiuni se predau comisiunile de petitiuni.

Albert Németh interpeléza pre ministrulu de comerciu, de are scire despre aceea, cumca in oficiulu postalu din Tisza-Nána s'a pardutu o epistolă ingreuiata cu 6000 fl. a casei comerciante din Pest'a los. si Gabr. Deutsch; ca maiestrulu de posta de acolo Aless. Török inca e in prepusu la perderea epistolei, si déca e insciuntiatu despre acest'a, aplicatu e, a poruncu o cercetare energica in afacerea acest'a si a spune in fine, ce cause l'au indemnătu a incredintă oficiulu de statu unui individu cu renume asiă reu, cum e numitulu maiestrul de posta?

La motivarea interpellatiunei acestei vorbitoriu fu intreruptu prin strigări cu patima din drépt'a, de căte ori venea vorba despre renumele celu reu alu maiestrului de posta.

Dupa acest'a se cetește raportulu comisiunii verificatoria stabile. In sensulu aceluia suntu verificati definitivu deputatii Theodoru Salamon, Géza Henter, Alessandru Körmenty, Carolu Antalify, Dem. Horváth, B. Albert Bánffy, Emericu Hodossy si Michael Tormassy. Deputatii Trefort, Berzenzey, Samassa, contele Ladislau Ráday se verifica cu rezervarea temporului obicinuitu de reclamatiune de 30 de dile.

Presedintele pune a se luă înainte sortirea deputatilor dupa diferitele comisiunii judiciale.

Secratariulu de statu Kerkápoly i pune pre măs'a casei o propunere referitorie la recru-

tare si voiesce a se luă la ordinea dilei dupa desfasiurarea propunerii presente.

Presedintele ordinează liparirea si impartirea propunerii. L. u. d. v. i. g. h. intrăba pre Kerkápoly, déca a adus propunerea in numele ministrului? Secretariulu de statu Kerkápoly aferma acesta intrebare.

Dupa acela se trece la cestiunile dela ordinea dilei: continuarea desbaterei speciale despre propunerea ministeriale asupra responsabilităției judecătorilor.

Referintele S. z. ö. g. y. é. n. y. i. c. t. e. s. e. s. parte IV. § 32 din aceea suna: "Delicta in contra disciplinei se judeca de judecătorii disciplinarii. Judecătorile disciplinarii constau din 3 sectiuni."

Coloman G. h. y. c. y. propune amendamentul: Paragraful sa suna: "Delicta in contra disciplinei se judeca de judecătorile criminale ordinari cele competente."

Ministrulu de justitia Horváth aduce din partea lui unu amendamentu, in urma căruia paragraful la cestiune si cei urmatori 33, 34 si 35 trebuie supliniti prin constructiuni cu totulu noue, iera cei-a-lalti, ce urmează mai tardiu trebuesc modificati forte multu.

Modificatiunea adusa de ministrulu de justitia suna:

§ 32 sa suna: "Delicta in contra disciplinei se judeca de judecătorile disciplinarii."

§ 33 sa suna:

"Asupra amplioitatilor judiciali ce functiunea pre teritoriul judecătorielor reg. si asupra esertorilor asupra curtilor judecătoresc reg. de instant'a prima judecători'a disciplinaria."

Curtea judiciale regia de instant'a prima că curto judiciale disciplinaria se formea din presedinte seu substitutul seu si din doi votanti.

Vice-presedintii, volantii, precum si fiscalii reg. si vice-fiscalii curtilor judiciale reg. de instant'a prima, apoi personalulu ajutatoriu si de manipulatiune a-i tablei reg. de judecătoria suntu subordinati judecătoriei disciplinarii a acelei table reg. de judecătoria, pre alu cărei teritoriu se afla oficiulu loru. Curtea judiciale formata astfelu constă astăzi de presedinte din 5 judecători ordinari ai tablei reg.; presedintele ei e presedintele tablei reg. respective si in casu de impedecare presedintele de senatul celu mai aproape cu rangulu dupa list'a de denumire.

Asupra presedintilor curtilor judiciale reg. de instant'a I., asupra judecătorilor tablei reg. cu exceptiune a presedintelui si a vice-presedintelui aceloru din urma — asupra fiscalului superior regescu si asupra substitutului seu, in fine asupra personalului seu propriu ajutatoriu si manipulatoriu are curtea judiciale suprema reg. jurisdicțiunea disciplinaria, personalulu ajutatoriu si celu de manipulatiune inse alu curtilor de casatiune regesci si supu judecătoriei disciplinarii a curtilor de casatiune regesci.

Curtea judiciale disciplinaria formata din curtea suprema judiciale cea de casatiune se compune din presedintii respectivi ai acestor curti, in casu de impedecare din presedintele de senatul celu mai aproape cu rangulu dupa list'a de denumire si din 6 judecători ai curtilor acelora-si.

§. 34 sa suna:

"In privint'a judecătoriei disciplinarii asupra judecătorielor reg. de instant'a prima formea judecători'a disciplinaria a tablei reg. forulu alu doilea si celu din urma de apelatiune; in privint'a judecătoriei disciplinarii asupra tablei reg. formea acestu foru judecători'a disciplinaria a curtilor judiciale supreme regesci."

Acele afaceri disciplinare, in cari judecători'a in prim'a instantia i compete curții judiciale disciplinare a curții de casatiune respective a curții supreme judiciale, se avizează in casu de apelatiune unei curți judiciale disciplinare, carea se compune din reprezentantii ambelor despartimenti ai curiei r. Acăsta curte judicale disciplinaria constă, afara de presedinte, din diece membrui cari apartin jumetate curții de casatiune, jumetate curții judiciale supreme.

Presidiul la judecători'a disciplinaria lu pôrta presedintele curții de casatiune, pre carele in casu de lipsa lu inlocuiesc vicc-presedintele curții de casatiune.

§. 35 sa sună :

Judecători'a disciplinaria asupr'a vice-presedintilor tablelor reg. asupr'a votantilor, vice-presedintilor si presedintilor ai curiei r., mai departe asupr'a fiscalului r. o exercită judecători'a disciplinaria speciale.

Judecători'a acăstă disciplinaria constă din 36 membrii, cari constau pre jumetate din vice-presedintii si judecătorii curiei reg. după ordinea denumirei lor; pre jumetate din optuspr'a diece membrui, ce i va alege cas'a magnatilor din mediu oculu seu. Presidiul lu pôrta presedintele curții de casatiune, in casu de impedeare presedintele curții judiciale supreme, respective vice-presedintele curții de casatiune. Ierà cându aru si accusatulu presedintele curții de casatiune, atunci pôrta presidiu presedintele respective vice-presedintele casei magnatilor. Curtea judicale judeca fără presedinte intr'unu senat de doispradie; consemnarea numerelor membrilor din curtea judicale se impartsesc mai inteu accusatului si acusatorului si fiecarele din ambii are dreptu a posti fără sa spuna cauș'a, că sa remâna afara si se membrii, atât din sfrulo judecătorilor cătă si din sfrul membrilor din cas'a magnatilor. Dëca partidele nu se folosesc de locu seu pre deplin de acestu dreptu de recusatiune, ce li s'a concesu, atunci senatul respectiv se compune in privint'a membrilor curții judiciale din cei si se membrii de rangulu anteu după ordinea denumirei, in privint'a membrilor din cas'a magnatilor din acei si se membrii, cari au capetatu cele mai multe voturi, respective, cari, stau in lista alesilor că cei dintei. Acăsta curte judicale judeca definitiv."

Ministrul de justitia Horváth dice la motivarea amendamentului acestui'a: „ca e basatu pre principiu: că judecătorile de instantia mai inalta sa esereiteze jurisdicțiunea disciplinaria asupr'a judecătorielor de instantia mai de josu. Ca a satisfacutu pre diumetate, si cererei lui Tisz'a, de a dă legislativei judecători'a disciplinaria asupr'a curiei; ca judecători'a disciplinaria asupr'a membrilor curiei s'a predatu unei comisjuni compuse din

membrii casei magnatilor si a numitei curli judiciale insa-si. Tisz'a a voită, că comisjunea acăstă sa se compuna in părți egale din membrii casei de josu si acelei de susu. Acăstă inse nu o permite analogia legilor din 48; legile acestea concedu jurisdicțiunea chiaru-si asupr'a ministrului acusatu numai casei de susu. De aceea post'a lui Tisz'a nu se poate implini pre deplinu, fără de a valemă analogia legilor din 48.

Observându Irányi, ca primirea amendamentului acestui'a involvă o modificare principale a propunerii se decide a se tipari amendamentul si a se avisă sectionilor, ierà consultarea propunerii se suspendă pâna atuncea.

Brasovu, 3/15 Octobre 1869.

Mórtea ne rapă ierà unu neguțitoru din familia cea mai dintăiu de aici. — Domnul George George Ioanu, cetățenul proprietarul în etate de 65, de ani, sufletu buna si român nationalistu, cadiendu intr'u morba greu, cu care luptându-se patru septamâni, in 8/20 Octobre supunendu-lu si-au datu sufletul adormindu in Domnulu. Acestu adormitul doritoru de a remană viu, zelosu ca si atunci, cându va lipsi elu dintre cei a-i lumei acestei a totu se păta si de ajutoriu, cu revna de a pute fi in locul alu doilea lângă nemuritorulu I lugă si-a, pregatit spre acăstă viétila lui prin sapte. Repausatul acesta afara, ca contribu la totu ce se ivi pentru cultur'a naționale si radicare bisericiei noastre prin ajutorie si tipariri de cărti, contribu într'cei din rendulu intăiu la radicarea zidirilor gimnasiale si la deschiderea claselor gimnasiali la salariile profesorali, cari sume si sapte le va insiră istoria acestui institutu. Lângă acestea repausatul inainte de a se bolnavi greu daru dăudieci de mii si vre-o cinci sute fl. v. a. la fondul daruitu si depnus sub ingrijirea esoriei scolare de nemuritorulu seu frate senatorulu Constantin Ioanu. Prese totu apoi inim'a cea pre buna a acestui fericit a indemnătă pre unu publicu numerosu de aici sa se ostenăca intru petrecerea lui la mormentu in 11/20 Octobre a. c., la care a participat corpulu profesoralu cu junimea studiosa, corpulu comercialu si alu cetățenilor de mai multe clase de membri din deosebite naționi, facandu-i onoreea cea de pre urma, iau insocitu scrieru lui pâna susu la biserică Sântei Treimi pe Tocile, unde că fundatoru alu ei are si cript'a familiare, aici facandu-i se servitie de immortare de către 16 preoți; după cari domnul Protopenu Iosif Baracu rostindu unu necrologu, prin care descrise viétila omului in saptele acestui fericit barbatu, se immortara.

La mormentu D. neguțitoru Diamandi Manole lasa espressiunea simtiemintelor sele si a

mai multor'a salia cu acăsta perdere o unui membru alu corporul neguțetorescu nobilu de inima, care au sciuțu a se ingrigi ca murindu totu sa remâna viu. — Adeveratul, ca nu numai si-au pregatit o viétila nouă dura si-au lasat urmatori pre vechi, cari sa-lu pomenescă, cari in totu anula S. Sofia sa-i seversiesca rugaciunile de pomenire si sa sia intonat de binesfatoriu si nemuritoriu. Fia-i tieran'a usioră!

Domnule Redactoru! In M. Osiorhei s'a formatu unu comitetu in caus'a Tofalenilor spre a primi ajutorile incuse dela marinimosi contribuenti, cari vor grabi cu ajutorile loru pentru ajutorarea Tofalenilor.

Ofertele sa se tramita domnului presedinte alu comitetului Demetriu Fogarasi negotiatoriu in M Vásárhely.

Comitetul este formatu din urmatorele persoane: dlu negotiatoriu Demetriu Fogarasi presedinte, dlu negotiatoriu Josef Fülep casieru, dlu Partenie Trombitasiu protopopu gr-or. Vasiliu Hosu cooperatoru gr-cat. Kovats Aronu preotu gr-res.: că membrii, si Nicolau Cordea concipientu advocatualu că notariu.

In 1 Novembre a. c. s'a impartisit Tofalenilor in M. Vásárhely in curtea ospetăriei Klein Samuil adeca publice, prin dlu dr. Ioane Ratiu si comitetul susmentionat urmatorele sume:

- a) 4000 franci in napoleondori tramisi prin dlu C. d. Roseli din Bucuresci subscriptiunea românilui.
- b) 50 fl. v. a. tramisi prin dlu Alessandru Romanu redactorele „Federatiunei.”
- c) 40 fl. v. a. priu dlu Babesiu redactorele „Albinei.”
- d) 31 fl. 70. v. a. tolu prin dlu V. Babesiu.
- e) 14 fl. v. a. prin dlu A. Densusianu.
- f) 42 fl. v. a. prin dlu I. Hodosio.
- g) 45 fl. v. a. dela duii canonici din Lugosiu.

Pre cari primindu-le aducu multumita publica marinimosilor contribuenti si conlucratori pentru adunarea ajutorelor.

In fine observezu, cumca sumele netramise pâna in 1-a Novembre se voru impartit cu celea in currende de aci incolo in lun'a venitorie si asiā mai departe in tota lun'a odata.

Alu onoratei redactiuni.

Vásárhely 3/11 1869

Stimatoru Nicolau Cordeanu notariul comitetului in caus'a Tofalenilor.

FOISIORA.

Frumosulu la obiecte si frumosulu la fapte.

(Capeta.)

O parte insemnata a opurilor lui Cant trădă despă filosofia practica in partea intitulata: „Critică ratiunei practice“ spre distingere de ceea-lalta parte, „Critică ratiune pure.“ Aci este de a se insemnă, ca Cant distinge o ratiune inascuta omului că facultatea de a cuprinde lucrările in cunoștința loru causală, in esistința loru ca atare, si intre ratiune de asemenea inascuta că facultate de a pricepe, ce este bine si reu in manifestatiunile omului, pre carea o numesce ratiunea practica. Virtutea este după Cant puterea aceea de a urmă cum ne prescrie acăsta ratiune practica, si este insemnata cu numele „libertate“. Cuventul „libertate“ aici si asta recificarea in aceea, ca, după ce ratiunea practica a recunoscutu ce-va de bine, până la execuțarea binelui are sa se elibereze inca de preocupatiunile individuale precum passiuni, mania, sensualismu, simpathia si alte multe, care laru pută impedeacă la realizarea acelui bine. Ratiunea practica cere „cu unu imperativu categoricu“ in casurile concrete că asiā sa urmedie si nu altmirele.

Schitiarea acăstă in lineamentele cele mai generali despre Cant ajungendu spre scopulu luat aici, voiu trece la Herbart, care mai multe că toti filosofii a aratatu resultatele cele mai mari, prin o

cercetare profunda si critica. In specie accentuindu acă critica profunda, pentru ca elu procede in fundarea sistemului seu intr'nu modu criticiu nemijlocitul dela Cant. Inainte de lote arunca intrebarea lui Cant, ca ce garantăza ratiunei practica ca tocmai aceea ce numim bine este de a se urmă si nu reu? Care este criteriul ca binele trebuie facutu si nu reu?

Acestu criteriu Herbart nu-lu asta la Cant exprimatu, macar asiā de aproape este. Criteriul binelui si alu reului — dice elu — este placerea cu care ne impressiunăda binele si displacerea, ce o simtimu la reu, va se dica o judecata estetică, ce in urmă simtiului esteticu urmează după fia-care fapta, este insasi regulătoria de fapta. Fapta cea buna ne remunerăda cu placerea ce simtimu la ea, ierà cea rea ne pedepseste cu displacerea ce simtimu.

Din aceste principii sustinute de elu se vede ca la densulu Ethica seu morale nu există că sciintia de sine statutoria, ci elu tractăda acăstă că o parte a esteticiei. Iupa elu binele la fapte este ceea ce este frumosulu la obiecte; acăstă se constată si prin usulu vulgaru, căci se dice de o parte de multe ori in locu ca este buna: este frumosă. O atare judecata emanăda nemijlocitul din impressiunea totală, ce ne-o da referinta faptei in urmă simtiului esteticu, care face sa plăcea seu sa displaca. Elu (Herb.) a datu prin acăstă asiā dura o directiune cu totulu nouă morale filosofice. Amuvediutu la frumosulu obiectelor, cum arata conditiunile sub care place seu displace, care reguli nu sunt altu ce-va fără nisice judecăti abstracte es-

telice, tocmai după analogia aceea asta elu conditionile si ale frumosului la fapte, care suntu judecati estetice abstrase asupr'a faptelor. Precum la obiecte si formăda elu unu idealu alu frumosului, si după acestu idealu taxédia obiectele in privința frumosului, ca mai multu seu mai putinu frumose, tocmai asiā si pre terenolu morale se radica la unu idealu, după care judeca faptele omului, facandu asemeneare incătu corespunde o fapta concreta acelu idealu. Acestu idealu si-lo formăza prin abstragerea unoru idei practice din judecătile, ce se facu asupr'a faptelor. Prese totu asta densulu cinci idei practice, la care totu deodata are sa sorespunda o fapta, pentru că sa plăcea resp. sa fie frumosă. Aceste idei le produc acă sorte proscrutu:

- a) Libertatea, după care trebuie se fia cineva constant in propusurile sele si consecuentu in executarea loru, pentru ca acel'a place la toti, ierà contrariul displice.
- b) Deseversarea, care pretinde rezolutiune si nu tamendare in fapta. Căci acelu erou, a cărui viétila este unu siru de vitejii si lupte castigate in resboiu, place la toti, ierà acel'a, care se spară de umbr'a sea, displice.
- c) Dreptatea, care pretinde că omulu sa nu sia palatu. Judecătoriulu dreptu place, ierà celu care se lasa a se corupe, displice.
- d) Cuvintul său ecuitatea, carea se deosebesce de dreptate, macar ca ambe in usulu vulgaru se confunda un'a cu alt'a, pretinde că sia-cărui sa i se resplatescă după faptele lui asiā d. e. dăca unu talhariu a omorit pre cine-va,

Despre caletori'a Maj. Sele imperatului in Orientu, ceteru in „Adunarea Naționale“:

Majestatea Sea Franciscu Iosifu, imperatoru al Austriei si rege apostolicu al Ungariei, in caletori'a sea la Constantinopole, Ierusalim si Suez s'a coborit pre Dunare dela Baziasu pâna la Rusciucu, unde ieri a ajunsu la 9 ore dimineti'a, si la 11 ore inainte de amedi a urmatu a caletori mai departe pre calea ferata Rusciucu-Varn'a.

Maj. Sea, in acestu voiajui este insocut de contele Beust, cancelariulu imperiului, contele Andrássy, primulu ministru alu Ungariei, D. de Pleiner ministru de comerciu, mai multi inalti demnitari a-i curtier imperiale, capi de servitie administrative si militarie, adjutanti in periali, compunindu o suita de mai multu de 40 persone. Caletori'a dela Baziasu pâna la Gur'a-Vâiei, s'a facut pre vaporele companiei de navigatiune austriaca, cându mai mari, cându mai mici, dupa starea apelor Dunarei. La Gur'a-Vâiei Maj. Sea s'a imbarcatu pre batelulu posta Sofia a impreuna cu ministrii si primii sei functiunari. Iera remasiti'a suitei s'a imbarcatu pre batelulu Friedrich. I. S. Domnulu Romaniei, informatu ca Maj. Sea imperatulu avea a trece dealungulu tiermurilor nôstre dunarene, a fostu insarcinatu pre D. ministru Cogalnicénu de a merge pâna la hotarul Romaniei la Verciorov'a spre a intempiu pre M. S. si a-lu salutat, in numele Domnului si alu Romaniei, pentru bun'a sea venire. Informatu despre acest'a M. S. a binevoitu a ordonat ca flotila imperiala sa se opresca la Verciorov'a. Aici debarcaderea era impodobita de o parte cu colorile imperiale negru galbenu, de alta parte cu colorile tricolore romanesi; la capulu debarcaderii era radicatu unu frumosu pavilionu incungjuratu cu drapele ale ambelor state. De amendoue pările debarcaderii erau instrate de tasiamente de artilerie, de graniceri si de dorbanti si unu mare nume de locuitori. Oprindu-se vaporulu, Maj. Sea in uniforma de generalu, s'a eborit mai intai singuru D. cavaleru Zulauf, ungentu diplomaticu alu M. S. imperiale si regale in Romania, care accepta pre Maj. Sea in capulu debarcaderii, a presentat Maj. Sea pre dlu ministru Cogalnicénu. Dupa o mica convorbire cu dlu ministru, Maj. Sea urmatu de ministri si de suita sea, a intrat in pavilionu, unde primariolu orasului Severinu a avut onore a presentat Maj. Sele pâne si sare, semnu alu ospitalitatii romane. Maj. Sea a binevoitu a multiam pentru bun'a primire; pre urma D. Cogalnicénu a presentat Maj. Sele pre capii autoritatilor administrative si militarie. Dupa acest'a M. S. a binevoitu a trece in revista detasamentele de trupe in sunetul tunurilor. Aabilitatea si infatisarea cu totulu binevoitoria a imperatorului atragandu-i simpathie privitorilor,

Maj. Sea a fostu aclamatu cu repelite urari de: „Viyatu imperatorulu.“

Dupa invitatiunea ce adjutantulu generalu imperialu, contele de Bellegarde, i-a facutu, in numele imperatorului, D. ministru Cogalnicénu a avut onore a insoci pre Maj. Sea pre vaporulu seu pâna la Rusciucu.

La Gur'a-Vâiei ambele vapore s'a oprit, pentru ca M. S. sa se imbarce pre batelulu posta Sofia. Aici debarcaderea era asemenea impodobita. M. S. a binevoitu iera-si a se coborit pre pamantul Romaniei, si la desbarcare a fostu salutat de o divisie de artillerie si de unu batalionu de venatori cu musica in capu esecutându imnul nationalu alu Austriei. M. S. a trecutu in revista trupele; si in timpul reimbarcării M. S. a binevoitu a convorbii cu deosebitii functionari, oficeri si nobili romani. Caletori'a a urmatu apoi neintreruptu si nopte pâna la Rusciucu. M. S. a pornit dela Gur'a-Vâiei Marti, la un'a ora dupa amédia, si ieri Mercuri la orele 9 de diminetă, era si ajunsu la Rusciucu. Tote orasiele si satele de alungulu Dunârii romane, dela Virciorov'a pâna in satul Giorgiului, au rivalisat intre ele prin arcurile de triumf si salutările cu musica, cu detunari si evocate, iera in timpul noptii prin luminatile, ce au facutu in onorea augustului caletoriu; numerose de tasiamente de graniceri erau inspirate de alungulu Dunârii. O canonada care nu avea sfarsit a salutat flotila imperiala in totu percursulu dela Verciorov'a pâna la Giurgiu. La Severinu cortegiul imperialu a fostu salutat de batelulu romanu, Stefanu-celu-Mare si de tote vasele romane pavoasate serbatoresce. Tote porturile Romaniei, Izlasu, Bechetu, Turnu-Magurele, Zimnicea si chiaru picantele granicerilor erau iluminate; din tote insa Calafatulu s'a deosebitu mai multu. Acestu oras, care datoresce repede sea desvoltare inteligintii si industriei proprii sele populatuni era unu adeverat munte de focu.

Inaintea Giurgiului, in momentulu cându flotila imperiala s'-si schimba directiunea spre a putea desbarca la Rusciucu, o baterie de artillerie romana, o companie de graniceri, tunurile si matrosii batelului Romaniei au salutat pre M. S.

La Rusciucu si chiaru in capulu desbarcaderei principale Dimitrie Ghica, presedinte consiliului de ministri, insocut de colonelii Solomonu si Racovita, avu onore a presentat M. S. o scrisoare autografa din partea I. S. Domnulu Romaniei. De si incongiuratu de antei demnitari ai imperiului otomanu, intre cari marele vizir Ali-pasia, de-si gratit de a-si continua caletori'a M. S. totusi a avut graciosa bunavointia de a conversa indelungu timpu cu primulu ministru alu Romaniei; si luandu-si congediu prin o strângere de mana, i-a multumit

pentru buna-primire ce a intempiat de a lungulu tiermurilor nôstre.

O asemenea primire era naturala; ea intra in sentimentele ospitaliere si in marele interes ale Romaniei, cari suntu de a trai in cca mai buna armonie cu unu puternic statu vecinu cu care tiéra nostra are atatea intime si importante legaturi.

Protocolul

Adunarei generalei a Asociatiunei naționale aradane, pentru cultur'a poporului romanu, pre anulu 1869/70, alu Asociatiunei alu VII-lea.

Siedintie i a II-a, tenuta sub presedintia domnului vice-presedinte Sigismundu Popoviciu in 21 August 1869 in localulu indatinat.

Nr. 5. Dupa cetirea si autenticarea protocolului siedintiei I, la declararea notariului Vincentiu Grozescu, ca nu poate asiste pâna la finea siedintiei, — acel'a se substitue prin Custante Gurbanu, teologu absolutu.

Nr. 6. Conformu programului adunării, se citesc reporturile singuraticelor comisjoni, emiso in siedint'a precedente; io firul acestui ordine, referintele comisjonei emise in meritulu esaminarii reportoul generalu alu directiunei, domnul Simeonu Popoviciu Deseanu, citesc reportul comisjonalu, alaturat sub A.) in care propune a se aproba reportul generalu, afandu-se in consonantia cu protocolele siedintielor directiunali de preste anu, asemenea si cu actele singuraticelor oficiale ale directiunii; catu insa pentru acei colectanti ai asociatiunei, cari in intielesul reportului generalu nu au corespusu din destul missiunei loru, comisjonea propune a se inlocui prin alti barbati mai zelosi, iera in privint'a stipendiarii, — pentru incunigurarea anomaliei, ce s'ar potrivit — se propune, ca directiunea sa se restranga numai la perceptiunile corinte anuale;

Propunerile acestea ale comisjonei, adunarea le primește, esprimându recunoscinta directiunei pentru acuratetua observata in agendele sele.

Nr. 7. Comisjunea pentru censurarea societei perceptorale si a celei privitorie la lasamentul repausatului Iov'a Cresticiu din Siria, reporteaza sub B: ca a astutu ambele corecte; deci propune, ca astutu perceptoriu, catu si fiscalulu directiunei, se fie absolvati de responsabilitatea ulterioara; iera in manipulatune propune procedura areata mai susu la reportul generalu alu directiunei; sum'a realizata de 2044 fl. 86 1/2 cr. din lasamentul lui Iov'a Cresticiu, propune a se alatura catra fundul capitalu si a se manipa conform regulamentului sustatatoriu; in privint'a sumei de 48 fl. 50 cr. neadus in curat, doresce a se indruma directiunea, ca se faca pasii ulteriori spre licuidare.

Adunarea primește propunerea comisjonei si o ridică la potere de conclusu.

Nr. 8. Comisjunea pentru facerea preliminariilor pre anulu administrativu 1869/70, asternu sub C. urmatorulu elaborat in tipu de proiectu bugetariu:

I. Venitele.

1. Ordinare:

- a) Restulu casei cu finea anului 1868/69. 1851 fl. 72 cr.
- b) restulu din balulu naționalu in anulu trecutu 83 fl. — cr.
- c) percentele lasamentului Iova Cresticiu 122 fl. 69 cr.
- d) percentele de dupa ofertele membrilor fundatori 72 fl. 65 cr.

Sum'a: 1330 fl. 6 cr.

2. Straordinare:

- a) restanta 7250 fl.
- b) venitulu sperativu dela membrii noi 1400 fl.
- c) venitulu aprosimativu din loteria 2000 fl.
- d) venitulu balului de estu timpu 200 fl.

Sum'a: 10,850 fl.

Deci venitele la olalta facu 12,180 fl. 6 cr.

II. Erogatiunile.

1. Ordinare:

- a) anulu trecutu 900 fl.
- b) salariul notariului 600 fl.

c) arend'a localitatii direc-	260 „
d) pentru lemn de incal-	70 „
e) pentru lamini	20 „
f) pentru servitoriu	100 „
g) pentru spesele cance-	
lariei si postali	40 „
h) prenumeratiunea diur-	
naleloru	100 „
Sum'a : 2,090 „	

De unde substragendu-se
spesele ordinare 4330 fl. 6 cr.

resulta unu plusu de acoper-

ritu de 159 fl. 94 cr.

2. Straordinarie.

a) stipendiile	900 fl.
b) pentru cari pre sem'a bibliotecel	100 fl.
Sum'a 1000 fl.	

Deci din venitele straordinarie 10,850 fl.
substragendu-se erogati-unile straordinarie 1000 fl.
resulta unu capitalu de 9,850 fl.
din care mai acoperindu-se plusulu ordinariu de 759 fl. 94 cr.
remâne activa sum'a 9090 fl. 6 cr.

Acestu projectu si respective elaboratu alu comisiunie, adunarea lu statoresce de preliminaru pre anulu administrativu 1869; impoterindu-se totu-deodata directiunea a face spesele necesarie pentru incasarea si licuidarea ulteriora a ofertelor si preste sum'a preliminata sub liter'a g) ca spese ordinarie.

Nr. 9. Se citescu reporturile comisiuniei emise in caus'a motiunilor de sine statotarie. In meritulu reacercării din partea 'societătiei "Romani'a" pentru concurentia la medilócele trebuinciose in interesule deplinirei si dotarei unei docenture de limb'a romana la universitatea de Vien'a si anume: la intrebări societătiei atinse 1) cum s'ar poté mari remuneratiunea pentru docentura pâna la un'a suma convenienta? 2) fire-aru asociatiunea in stare si plecata de a contribui si ea la sustinerea acestei docenture? 3) bine-aru si a se cercă si consistoriulu gr. or. din Bucovin'a pentru sistemi-sarea unui salariu anualu din fondulu religionarui spre acestu scopu? precum si la intrebarea, ca concurge-va asociatiunea la alegerea si recomandarea individului aptu spre deplinirea acestui postu? — comisiunea propune, ca asociatiunea sa se dechiare promta de a concurge la alegerea si recomandarea unui individu pentru docentur'a limbei române insintiande la Universitatea de Vien'a, indatce procedur'a alegerii in sensulu propunerei facute de societatea "Romani'a", va fi normisata de către autoritatea competinte; spre care scopu se sia delegata pentru totudeun'a directiunea asociatiunei cu deplina impoterire; — propune mai departe, ca adunarea se recerce pre onoratulu consistoriu gr-or din Bucovin'a, ca incătu i va fi cu potintia, se asecure ore-si care ajutoriu pentru imbunatatirea dotarei acelei docenture; incătu inse atinge cererea d'o concurgere materiale din fondulu Asociatiunei pentru marirea salariului docenturei de sub intrebare, comisiunea — cu privire la medilócele actuali simte nepotint'a de a satisface cercerării.

Intru deslegarea acestui obiectu, se adopția propunerea comissionale.

Nr. 10. S'a ceditu reportulu comisionalul referitoru la motiunea facuta de Custante Gurbanu, pentru insintiarea institutelor de educatiune domestica pentru tenerimea româna studiosa, si pentru redicarea unui pensionatu centralu pre sem'a fetelor române; in care privintia comisiunea afla de bine a se luá motiunea la notitia, pâna cându asociatiunea va deveni in mai placuta pusețiune materialie.

Se adopța si ie la cunoștinția.

(Va urmă.)

Varietati.

* Una telegramu din Cattaro adresatu la "Fr. Bl." insintiadă, ca in 2 Novembre c. n. a lostu o lupta la Zuppa, in care a cadiutu dintre soldati 1 mortu si 2 raniti. Noptea a aprinsu unu

tradatoriu magazinul de proviantu din Zara, in care se afla slanina, farina, cafea si zaharu. Totu arsera dimpreuna cu casele invecinate. Tropele s'a silitu a stinge. Primariolu din Risano, unu rebelu de frunte fu prinsu; in 3 Nov. s'a mai tienutu o lupta, a cărei rezultat nu se scie; mai multi raniti a sositu in Cattaro. Artileria a bombardat o biserică aproape de Cattaro, in care se aflau insurgenți ascunci. FML. Lochmus, care a fostu odinioara ministru de resbelu sub Archid. Iohann a sositu. Morti pâna acum suntu 37, raniti 95. Soldati suntu in stare buna si plini de curagiu.

** Miercuri sér'a in 22 Oct. s'a escatu in comun'a Rotu, in cercula Miercurei, focu, care a prefacutu edificiele la siese economi in cenusia. La unii sa dice, ca li-au arsu si cai, porci si alte vite. Caus'a erumperei inca nu se scie. Nu se poate recomenda destula grigia, cu deosebire omenilor de pre sate, unde focul asta asiá usioru materialu arditoriu, in imblarea cu acestu elementu, carele negrijindu-lu preface intr'o clipă tota munc'a si trud'a de căti va ani in cenusia.

** (Deschidere) intâiului drumu feratu in România pre linia dintre Bucuresci si Giurgiu se intempla in dumineac'a trecuta in 19 Oct. Inangurarea drumului feratu se facu dupa o programa oferita. Ministru-presedinte, Dimitrie Ghica in absența domnitorului dimpreuna cu cei-lalți membrii ai cabinetului se dusera la 10 ore in a. la Gara Filaretu, si acolo fura primii de intreprinditorii si functionarii de drumu. Mitropolitul Dion Bucuresci inangură deschiderea prin tienerea unui servit u din vinu in sal'a dela curtea drumului feratu pentru a multumi lui D-dieu, ca au reusită acăstă intreprindere binefacătoare. Indata plecă apoi nou trenu, ce stă gât a impodobit, in care se suira dnii ministrui, dnii consuli ai puterilor straine si alti invitați, si la 12 ore ajunsera la Giurgiu unde era preparat unu dejunu. Dupa o jumetate ore plecă unu alu doilea trenu si apoi ambele se intunvara la Bucuresci.

** Paterulu Hiacinthe in America. Diuariele americane aducu scirea despre sosirea p. Hiacinthe in America in 18 Sept. Inca nu desbarcase de pe naia si-lu si cauta unu reportatoriu alu săiei "New-York-Times". Acesta lu gasi pre naia cu o carte de rugaciuni in mâna, si se recomanda si incepă o convorbire, din carea intelese, ca p. Hiacinthe a venit, ca sa cunoasca tiéra si omenii, insa nu va petrece, fără doue luni in America. Abia se asiediase paterulu la otelu si reportatoriul si venit spre ai face visit'a. Aci află insa o concurentia mare; celu putinu o sută de reportatori dela diserte foi se aflau in sal'a otelului si siepte servitori fugau mereu pre trepte in susu si in josu, ducendu paterului Hiacinthe carte de visita si bilete, in cari lu rugau pentru "convorbire". P. H. carele nu cunoșce molesta, ce intempsa pre omeni renomati la sosirea loru in America, acum vediu, cum stau lucrurile si nu primi pre nimenea. Reportatorii insa nu se descuragiau prin acăstă si voiau a-i face visita cu totii dimpreuna, dela care saptă i retinu numai ospetariulu, facendu-i cunosceti cu regulile ospetariei, de a nu molestă pre ospeti.

** (Triat in concurs) a contine o sticla, ce valurile mărei, aproape de Aberdeen, a aruncat pre malu. Un'a bucată de papiru s'o aflatu in ea, si pre elu era scriso eu tiezura urmatorele cuvinte: "186 — Aug. 4. Nai'a "Hindoo" a suferit naufragiu. Cu totii ne aflăm pre o luntrita. Optuspre-dieci insi oru morită dejă de săme; eri amu mâncat unu cână, si cu acesta amu consumat ultimul restu a viptulgi. Morteza ni-e sigura; sperămu, ca sfatoriu acestoru să le va da publicitate. Henderson, conducatorul. (Fam.)

** (Multumita publica) Domnule Redactoru! Bine-voitti a dă locu urmatoreloru si de multiamita in pretiuitul d-vostre jurnalu!

Subscrisii nefericiti locuitorii din Tosalu cu animile sfasiate de durere si ochii plini de lacrimi aducemul cea mai umilita multiamita tuturor bine-facatoriloru cari in tempulu suferintei noastre nu si-au uitato de noi nici au intardiatu a susurge cu denariulu intru ajutorirea nostra.

necajitii: Petro Moldovanu, Jacobu Sabau, si Simeone Simonu, in numele comunei.

Sect. 3 Nr. 4022—1869.

Publicație

despre tractare prin oferte spre asigurarea trebuintei materialilor si requisitelor pentru c. r. de poti materialilor carorii militaresci in Klosterneuburg, Marein, Prag'a, Drohobycer si Alb'a-Jul'a dela 1 Ianuaru pâna la finea lui Decembre 1870.

Trebuinta cuprinde: otelu si fieru, cuie si surupi, lantiuri, cercuri si calarame, piele, pândia si funii, carbune, materiale de oleu si vasea, lemn de caru, pările constatația de hamuri si alte unelte.

Mai incolo: reparaturi de ilavi si surupi stricati, ca si taiaturi de pile deosebite de nou.

Industriarii, cari voiesc a se impartasi prin ofertele acestea potu vedea conditiunile mai de aproape, ca si cantitatea trebuintei la unul din depozitele materialilor susu numiti, seu la comanda carorii milit. a terei, unde se voru areta si mustrele articilor sigilate de liberat.

Intreprinditorii potu pune ofertele loru, ori pentru articole deosebite, ori pentru mai multe, seu pentru trebuinta unui a, ori a mai multora, ori depozitelor tuturor.

Ofertele sigilate indiestrate cu vadiele prescrise an de a intra pâna in 16 Novembre 1869 inainte de amidi la 11 ore la comanda respectiva a carorii milit. a terei, unde se voru face deschiderile comisjonale la ora numita. Intreprinditorii au dreptu a fi de fată la deschiderea ofertelor.

Ofertele ajunse dupa terminul mai susu determinat nu se voru consideră.

(21—1)

Sabio, 2 Nov. c. n. 1869.

In siedint'a ordinaria a comitetului Asociatiunii transilvane tienuta in 2 Novembre c. n. a. o. s'a conferit urmatorile stipendii si ajutorie:

1. Unu stipendiu de 300 fl. v. a. destinat pentru unu tehniciu s'a conferit lui Nicolau Galu
- ascultatoriu de technica la Universitatea din Pest'a.
2. Unu stipendiu de 50 fl. pentru unu realistu s'a datu lui Nicolae Fogorosiu studente in V clase la scol'a reala de aici.
3. Unu ajutoriu de 50 fl. pentru unu sodal, ce voiesc a se face majestru s'a datu lui Lazaru Ritivoiu sodal de lacatariu de aici.
4. Doce ajutorie de căte 25 fl. v. a. pentru doi invetiaci de meseria s'au datu: lui Ioane Tohati invetiacelu de ciobotaria in Bistritia si lui Iosifu Covrigu invetiacelu de pantofariu aici.

(20—2) Concurs.

Unu stipendiu alu Asociatiunii transilvane pentru lit. si cult. pop. rom. de 50 fl. v. a. destinat pentru unu gimnasistu au devenit vacantu, pentru a cărui ocupare se deschide concursu pâna in 30 Novembre a. c. st. n.

Concurrentii se producă: Atestat de botezu, de seracia, testimoniu scol. de pre anulu scol. trecutu, si atestat de inscriere si frecuentatiune pentru an. scol. 1869/70.

Sabio 2 Novembre 1869.

Comitetulu Asociat. transilv.

* Diuariele române patriotice suntu rogate a publica si ele acestu concursu.

Concurs.

Devenindu vacante postulu de ingineriu pentru districtul Fagarasului cu resedint'a in Fagaras, cu salariu anualu de 500 fl. si unu pașialu de 50 fl. v. a.; se scrie concursu pentru imprimarea acestui postu pâna in 10 Decembre 1869.

Competitorii sa-si asterna suplicele documente eventuale si cu certificate de servit in districtul Fagaras. — Se cere cunoscint'a limbilor patriei si cu deosebire ale române.

Dela presidiulu districtuale.

Fagaras, in 1 Novembre 1869.

(22—1)